

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/31/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915200766
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5915200766.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov matky: G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX E., zastúpenej JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou, so sídlom U. X, XXX XX E. a otca: E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. X. XXXX/X, XXX XX E., zastúpeného Mgr. Monikou Dubskou, advokátkou, so sídlom X. XX, XXX XX E., v konaní o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-205 zo dňa 31. 03. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-205 zo dňa 31. 03. 2015 vo výrokoch o určení výživného otca na maloleté dieťa, určení výšky nedoplatku otca na výživnom, vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh matky zamietol, vo výroku o úpravu styku otca s maloletým dieťaťu a vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti (t. j. v prvej vete výroku) zostáva rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 5P/11/2015-205 zo dňa 31. 03. 2015 **n e d o t k n u t ý**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloletého U. I., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otcovi dieťaťa určil povinnosť prispievať na výživu maloletého U. výživným vo výške 110,00 Eur vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom 13.02.2015. Zároveň povolil otcovi zameškané výživné za obdobie od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku vo výške 168,95 Eur zaplatiť k rukám matky dieťaťa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V ostatnej časti návrh matky zamietol. Súčasne upravil styk otca s maloletým Ma tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každú stredu v čase 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky maloletého dieťaťa. V prípade neuskutočnenia stretnutia otca s maloletým dieťaťom, uložil matke povinnosť poskytnúť otcovi náhradný termín v rovnakom rozsahu. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom podaným na Okresnom súde Ružomberok dňa 13.02.2015 žiadala matka, aby súd zveril maloletého U. I., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti s tým, že matka bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, zároveň žiadala otca zaviazat' prispievať na výživu maloletého vo výške 226,50 Eur mesačne s účinnosťou od 04.07.2014.

V rámci vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že zápisnicou o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov k dieťaťu nenarodenému, ale už počatému spísanou na Matričnom úrade mesta Ružomberok dňa 28.03.2014 otec dieťaťa vyhlásil, že so súhlasom matky uznáva otcovstvo k dieťaťu doteraz nenarodenému, ale už počatému z matky G. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., B. N. XXXX/X, pričom rodičia sa dohodli, že počaté dieťa bude používať priezvisko I. - I.. Dňa 04.07.2014 sa matke dieťaťa narodil syn U. M., pričom otec dieťaťa napriek zápisnici o určení otcovstva súhlasným vyhlásením k dieťaťu nenarodenému, ale už počatému, nebol zapísaný do rodného listu

dieťaťa vystaveného dňa 15.07.2014. Práve pre nespoluprácu matky s otcom dieťaťa a neposkytnutie súčinnosti z jej strany bol rodný list dieťaťa s menom otca vystavený až dňa 10.12.2014. Matka totiž nevykonala potrebné kroky na zápis otca dieťaťa do rodného listu maloletého, aj keď otec ju na to vyzýval listami zo dňa 25.07.2014 a 18.08.2014. K dohode rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom nedošlo. Otec dieťaťa doručoval matke na adresu jej bydliska návrhy v tomto smere, ktoré však neboli ňou akceptované. V období od 30.05.2014 do 31.01.2015 matka poberala materskú, a to vo výške 439,00 Eur, v mesiacoch 01-02/2015 jej bol vyplatený rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur. Od mesiaca 07/2014 poberá prídavky na maloletého U. vo výške 23,52 Eur mesačne. Matka aj s maloletým U. v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti so svojim manželom U. M., s ktorým dňa 29.12.2014 uzavrela manželstvo. Bývajú spolu v nehnuteľnosti v O. U., ktorá je vo výlučnom vlastníctve jej manžela. Zo svojho príjmu za pomoci svojho manžela uhrádza výdavky na maloleté dieťa tak, ako ich špecifikovala v návrhu na začatie konania. Otec dieťaťa je konateľom a spoločníkom v spoločnosti TRADEKON, s.r.o., ktorá vznikla dňa 22.05.2013, SECURITEK, s.r.o., ktorá vznikla 16.08.2012 a spoločnosti RELOCK, s.r.o., ktorá vznikla dňa 01.01.2008. Z daňového priznania otca k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2013 vyplýva, že otec v ňom uviedol príjmy 39.805,55 Eur, výdavky 35.793,76 Eur, čiastkový základ základe 4.011,79 Eur a daňová povinnosť v sume 52,41 Eur. Otec dieťaťa býva sám v byte v na Ul. O. M. R. X. X v E., za ktorý uhrádza mesačne čiastku 98,92 Eur, rozhlas a televíziu 4,64 Eur, elektrina záloha 25,00 Eur mesačne a spláca tiež úver, ktorý mu bol poskytnutý Prima bankou a. s. dňa 24.05.2013 a úver poskytnutý Dexia bankou Slovensko a. s. a tiež kontokorentný úver.

Prvostupňový súd citoval ust. § 36 ods. 1, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“) a konštatoval, že vzhľadom k tomu, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti, je potrebné upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Za súhlasného stanoviska otca maloletého dieťaťa, ako aj kolízneho opatrovníka súd zveril maloletého syna do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa o dieťa riadne stará, a na ktorej aj doposiaľ bola rozhodujúca miera starostlivosti o maloleté dieťa, čo je pochopiteľné i vzhľadom na útlý vek dieťaťa, ktoré je momentálne naviazané na matku. Pokiaľ ide o zastupovanie maloletého dieťaťa a o správu majetku dieťaťa, súd rozhodol, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, keďže neboli preukázané žiadne okolnosti na strane otca, pre ktoré by mal byť vylúčený z výkonu tejto zložky rodičovských práv a povinností. Zároveň súd určil výživné na maloleté dieťa, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky. Zákon o rodine upravuje pravidlá pre určenie výšky výživného rodičov k deťom, pričom konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa a jednak na strane povinného rodiča. Rozhodujúce sú reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, v neposlednom rade sú dôležité i odôvodnené potreby dieťaťa. Pri rozhodovaní o rozsahu výživného je teda potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom slova zmysle, hmotné potreby, ako je oblečenie, obuv, výdavky na hygienu a zdravie, t. j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré sú odstupňované v závislosti od veku maloletého dieťaťa a spôsobu jeho života. Preskúmaním pomerov na strane rodičov maloletého dieťaťa, ako aj samotného maloletého dieťaťa, prvostupňový súd ustálil výšku výživného na maloletého U. sumou 110,00 Eur mesačne, ktoré výživné je v možnostiach a schopnostiach otca poskytovať na výživu svojho maloletého syna a zároveň pokryje odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Vzhľadom na útlý vek maloletého dieťaťa jeho nevyhnutné potreby spočívajú v zabezpečení výživy, hygieny, primeraného oblečenia, a samozrejme matka dieťaťa musí zabezpečiť dieťaťu i bývanie a podieľať sa na nákladoch na bývaní za situácie, že matka sa podieľa na výžive maloletého dieťaťa i výkonom osobnej starostlivosti. Výška výživného v sume 110,00 Eur mesačne je podľa názoru okresného súdu dostačujúca na úhradu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Z uvedeného dôvodu potom súd návrh matky v prevyšujúcej časti (ktorá žiadala výživné na dieťa 226,50 Eur mesačne) ako nedôvodný zamietol, nakoľko neboli preukázané reálne potreby maloletého dieťaťa na uspokojovanie ktorých by bolo potrebné, aby otec poskytoval výživné vo výške požadovanej matkou.

Na základe tejto okolnosti súd nevyhovел návrhu matky, resp. jej právnej zástupkyne na doplnenie dokazovania, keď z listinných dôkazov založených v spise vyplýva, že otec je schopný platiť výživné na dieťa vo výške 110,00 Eur mesačne. Počiatok platenia výživného súd určil od podania návrhu na súd, t. j. od 13.02.2015 v súlade s ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, pretože neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd priznal výživné na maloletého U. späťne, t. j. odo dňa jeho narodenia (04.07.2014). Matka v podanom návrhu uvádzala, že návrh na súd nepodala skôr z toho dôvodu, že otec dieťaťa nechcel byť uvedený v rodnom liste maloletého U.. Tieto tvrdenia však prvostupňový súd

vyhodnotil ako účelové, keďže z priložených dokladov vyplýva, že matka maloletého mala vedomosť o existencii zápisnice o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov k maloletému dieťaťu, podpísanej oboma rodičmi maloletého ešte dňa 28.03.2014, t. j. pred jeho narodením. Vzhľadom na obsah tejto zápisnice bolo povinnosťou matky uviesť do rodného listu maloletého dieťaťa meno otca dieťaťa, no matka tak po narodení maloletého U. neučinila a k tomuto kroku pristúpila až následne po opakovaných výzvach zo strany otca dieťaťa. Z tohto dôvodu vzniklo otcovi dieťaťa zameškané výživné za obdobie od 13.02.2015 do vyhlásenia rozsudku dňa 31.03.2015 vo výške 168,95 Eur (pomerná časť výživného za mesiac 02/2015 vo výške 58,95 Eur a výživné za mesiac marec vo výške 110,00 Eur).

Okresný súd tiež uviedol, že rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať, je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv a jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, v danom prípade je to matka, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi. Vzhľadom na vyjadrenia rodičov maloletého dieťaťa súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom každú stredu v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky dieťaťa s tým, že v prípade neuskutočnenia stretnutia otca s maloletým dieťaťom, matka poskytne otcovi dieťaťa náhradný termín v rovnakom rozsahu. Je najmä v záujme maloletého dieťaťa, aby sa rozvíjali citové vzťahy medzi otcom a maloletým dieťaťom, následne sa stretnutia prehlbovali, keď otec dieťaťa je schopný sa o svojho syna postarať, je potrebné zohľadňovať ďalej vek maloletého dieťaťa ako aj jeho potreby a denný režim. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa, a to proti jeho výrokom o určení výživného otca na maloleté dieťa, vrátane nedoplatku otca na výživnom, ako aj výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh matky zamietol a tiež proti výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom a výroku o trovách konania.

Uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne tak po vecnej, ako i právnej stránke, pretože prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav, nakoľko nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, v dôsledku čoho na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zároveň doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti a dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, pričom rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Matka primárne uviedla, že pojednávanie na okresnom súde bolo konané dňa 10.03.2015 s tým, že na ňom uznesením súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Toto pojednávanie súd odročil na deň 31.03.2015 len za účelom vyhlásenia rozsudku. Dňa 16.03.2015 sa však matke maloletého U. I. narodila dcéra M. M.. Na strane matky tak došlo k zmene pomerov a pribudla jej jedna vyživovacia povinnosť. Zdravotný stav maloletej M. má vplyv i na skutočnosť, že matka nebude môcť byť k dispozícii na stretnutia otca so synom v určenom čase. Takýmto postupom prvostupňový súd zaťažil konanie vadou, ktorá spočíva v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom. Tým, že súd vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil na vyhlásenie rozsudku, na ktorom už žiadne dokazovanie nevykonával, matka maloletého dieťaťa nemohla predložiť dôkazy preukazujúce jej súčasne pomery, ktorých zmena je oproti stavu v čase konania pojednávania závažná. Odvolateľka tiež namietla, že výška výživného určená na maloleté dieťa nezodpovedá životnej úrovni jeho otca, a tiež schopnostiam a možnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča (§ 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Otec, mal obrat z podnikania prostredníctvom troch spoločností s ručením obmedzeným, ako aj zo živnosti za rok 2013 v celkovej sume 184.516,00 Eur, a teda jeho priemerný mesačný príjem predstavuje sumu 15.376,00 Eur mesačne. Za tejto okolnosti je výška výživného na maloletého U. požadovaná matkou v návrhu na začatie konania dôvodná. Hoci súdu muselo byť zrejmé, že daňové priznania k dani z príjmov fyzických aj právnických osôb budú pravdepodobne priznané a podané za rok 2014 do dňa 31.03.2015, nevykonával v tomto smere dokazovanie za účelom aktualizácie príjmov otca. Napriek procesnému návrhu matky okresný súd riadne nezistil majetkové pomery otca. Zo Zákona o rodine jednoznačne vyplýva, že „odôvodnené potreby dieťaťa“ tvoria len časť určenia výšky vyživovacej povinnosti, druhá časť výšky výživného vychádza práve z pomerov otca. Napokon z napadnutého rozhodnutia ani nie je zrejmé, prečo súd výdavky udávané matkou vyhodnotil ako

nepreukazujúce reálne potreby maloletého dieťaťa, a v tomto smere nevykonával dokazovanie, hoci mu to ust. § 120 ods. 2 O.s.p. výslovne ukladá. Pokiaľ ide o základné potreby dieťaťa v útľom veku (lieky, hygienické potreby, plienky, kojenecké mlieko, osobitná strava - kaše, mliečne doplnky, čaje, ovocie), výživné určené súdom na maloleté dieťa nepokryje ani tieto náklady, a vôbec nemožno hovoriť o tom, že by súd pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadol na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Matka, ktorá vykonáva celodennú osobnú starostlivosť o dieťa v útľom veku, jej príspevok na výživu dieťaťa je vyšší, ako príspevok otca z jeho príjmu, ktorý starostlivosť o dieťa osobne nevykonáva. Matka, zo súdom určeného výživného nebude tak schopná pokryť ani základné potreby dieťaťa, nie to ešte iné mesačné potreby (oblečenie, hračky a pod.) a na výživu dieťaťa jej bude musieť prispieť jej manžel. Nie je zrejmé, prečo súd neurčil výživné ani v tej výške, s akou súhlasil otec dieťaťa na pojednávaní (120,00 Eur, resp. 100,00 Eur + 60,00 Eur plienky = 160,00 Eur), ale určil sumu ešte nižšiu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, ako sa súd vysporiadal s ust. § 62 ods. 5 a § 63 ods. 2 Zákona o rodine, hoci ho vo svojom rozhodnutí cituje, keďže otec má príjmy z inej, než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu. Za tejto situácie súd v prejednávanej veci nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Napokon práve preto, že matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť a jej náklady na seba, ako aj na druhé dieťa sú značné (denne cestuje na trase Ružomberok - Martin, čo predstavuje výdavok 50,00 Eur týždenne, t. j. mesačne sumu 200,00 Eur), v dôsledku čoho je nevyhnutné, aby sa otec maloletého U. podieľal na jeho výžive sumou vyššou ako to určil prvostupňový súd. Matka tiež namietala, že samotný otec na pojednávaní uviedol, že je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť vyššiu sumu ako 30,00 Eur, no až do rozhodnutia prvostupňového súdu platil v uvedenej výške len minimálne výživné od mesiaca 11/2014, hoci vedel, že je zapísaný ako otec dieťaťa v jeho rodnom liste. Výrok rozsudku okresného súdu o určení vyživovacej povinnosti otca, ako aj o zameškanom výživnom a tiež zamietnutí návrhu matky vo zvyšnej časti považuje odvolateľka za nesprávny, nakoľko nevychádza z riadne zisteného skutkového stavu a súd nesprávne právne posúdil vec, keďže neaplikoval v prejednávanej veci ust. § 62 a § 75 Zákona o rodine.

Matka tiež nesúhlasila so súdom určeným rozsahom styku otca s maloletým U.. Zdôraznila, že sa jej narodilo druhé dieťa, za ktorým denne dochádza celá rodina do nemocnice v Martine, kde s týmto dieťaťom trávi čas od 14.00 hod. do 18.00 hod., cesta trvá cca 1 hodinu. V dôsledku toho nie je možné, aby v rovnakom čase bola matka prítomná aj pri styku otca s maloletým U.. Stretávanie otca so synom je preto možné len v inom čase. Preto je potrebné, aby v tomto smere bolo vykonané dokazovanie za účelom zistenia vhodného času na stretávanie sa otca so synom, s ohľadom na fakt, že dieťa má ešte spánok dopoludnia i popoludní. Vzhľadom na jeho útlý vek, viazanosť na matku a fakt, že na osobu otca dieťa nie je vôbec zvyknuté, matka trvala na svojej prítomnosti pri stretnutiach otca s maloletým U.. Nesúhlasila však s druhou vetou výroku, že by mala byť povinná v prípade neuskutočnenia stretnutia otca s maloletým dieťaťom poskytnúť otcovi náhradný termín. Takýto náhradný termín by totiž by mohol byť v prípade jedného z dôvodov na strane matky, dieťaťa, ale i jeho otca, ktorý by mal sám súdom určený rozsah stretávania so synom rešpektovať. Navyše, takýto výrok súdu nespĺňa atribút určitosti, zrozumiteľnosti a vykonateľnosti v dôsledku čoho je potrebné ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Zdôraznil, že matka súdu skutočnosť, že sa jej narodila maloletá M. M. dňa 16.03.2015 oznámila súdu až dňa 15.04.2015. V konaní bola pritom právne zastúpená aj na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku. Nemôže byť teda na ťarchu otca maloletého U., že právna zástupkyňa ju nedostatočne poučila. Táto okolnosť nemôže byť hodnotená ani na ťarchu súdu. Matka mala dostatočný čas na to, aby uvedenú okolnosť súdu oznámila. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovaně o výživnom na maloleté dieťaťa rozhodnúť je zmena pomerov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinnej osoby, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Uvedená zmena pomerov musí byť v súdom konaní dostatočne preukázaná. Z tohto hľadiska musí súd skúmať a porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane maloletého dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov, s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľno časovými aktivitami. Otec zdôraznil, že dňa 31.01.2015 prostredníctvom právnej zástupkyne vyzval matku maloletého U. na oznámenie čísla účtu a matka dňa 02.04.2015 požadovaný údaj otcovi oznámila. Zameškané výživné si otec splnil a súdom určené bežné výživné

platí formou zasielania poštovou poukážkou na adresu uvedenú v e-mailly. Dňa 16.04.2015 právna zástupkyňa matky maloletého dieťaťa oznámila právnej zástupkyňi otca, v ktorom ju žiada matka o výslovnú komunikáciu len medzi právnymi zástupcami účastníkov. Otec maloletého U. teda svoju vyživovaciu povinnosť stanovenú napadnutým rozsudkom plne rešpektuje. Matka mu však neumožnila stretnúť sa s dieťaťom ani raz. Tomu nasvedčuje aj e-mailová komunikácia rodičov maloletého pripojená k opravnému prostriedku. Pokiaľ právna zástupkyňa matky vo svojom opravnom prostriedku argumentuje pri výpočte výživného obratom obchodných spoločností, už na pojednávaní jej bolo vysvetľované, že je rozdiel medzi obratom a ziskom spoločnosti. Otec dieťaťa prevádzkuje spoločnosti, ktoré sa zaoberajú obchodnou činnosťou, t. j. nakúpi tovar a predáva ho s maržou. Všetky nákupy a predaj tovaru tak idú priamo do obratu spoločnosti. Otec dieťaťa tiež zdôraznil, že nikdy nesúhlasil s výškou výživného v sume 160,00 Eur mesačne, a to s ohľadom na výšku svojho príjmu. V konaní boli príjmy a výdavky otca riadne dokladované. Otec je navyše zaťažený hypotekárnymi a podnikateľskými úvermi, ktoré čerpal ešte pred narodením maloletého dieťaťa. Otec tiež zdôraznil, že otcovstvo k maloletému dieťaťu bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov ešte pred jeho narodením. Matka mala teda dostatočný časový priestor na to, aby podala návrh na určenie rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Dôkazom aktivity otca je aj návrh dohody, ktorú chcel s matkou dieťaťa uzatvoriť, ktorá je súčasťou spisového materiálu. Konanie v tejto veci bolo začaté dňom, keď došiel návrh na súd, t. j. dňa 13.02.2015 (§ 82 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ sa týka zmeny životných pomerov, nemôže ísť na ťarchu otca, že sa matke narodilo druhé dieťa z nového vzťahu. Je vecou rodičov, vysporiadať sa so zdravotnými komplikáciami a problémami s tým spojenými. To však nemôže ísť na ťarchu otca maloletého dieťaťa, ktorý syna nevidel od mesiaca 09/2014. Manžel matky Ing. U. M. je zámožný muž. Vlastní viacero nehnuteľností, z ktorých len jedna je zaťažená hypotekárnym úverom. Sám je konateľom a spoločníkom v polovici spoločnosti KNL s.r.o. Podhora, 034 01 Ružomberok, IČO: 36 684 241. V katastrálnom území E. vlastní viacero nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX v k. ú. E., tak, ako ich matka uviedla v opravnom prostriedku. Matka má možnosť v prípade, že si manžel voči nej neplní vyživovaciu povinnosť, podať voči nemu návrh na súd o určenie manželského výživného. Otec dieťaťa býva v byte, za ktorý platí hypotekárny úver, a okrem tohto bytu nevlastní nič. Pokiaľ matka cestuje do Martina za druhým dieťaťom, mohol by sa v tom čase otec o maloletého U. postarať. Súd totiž pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Záujem dieťaťa by mal byť vždy prvoradým záujmom. Povyšovanie svojich záujmov nad záujem dieťaťa by nemal byť prípustný a povolený.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že na základe skutočností uvádzaných matkou maloletého dieťaťa v odvolaní (keď na jej strane skutočne došlo k zmene pomerov), ktoré odôvodňujú aj zmenu výrokov napadnutého rozsudku, navrhol napadnuté rozhodnutie okresného súdu vo výrokoch, proti ktorým matka podala odvolanie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Vo výroku o zverení maloletého U. do osobnej starostlivosti matky navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu z dôvodov uvedených v odvolaní, a tiež v rozsahu podľa § 212 ods. 2 písm. a), b) O.s.p. a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) vo výrokoch o určení výživného na maloletého U. a o vyčíslení nedoplatku otca na výživnom, vo výroku, ktorým súd návrh matky na určenie výživného na maloleté dieťa zamietol, vo výroku o úprave styku otca s dieťaťom i v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov.

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétne výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na

najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní vo veciach maloletých, ktoré možno začať bez návrhu, sa súd naďalej spravuje vyšetrovacou zásadou, v ktorej dôsledkom je primárna zodpovednosť súdu za zistenie skutkového stavu, ktorá je jeho povinnosťou, ktorú bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivitu účastníkov (§ 120 ods. 2 O.s.p.). Pokiaľ teda matka vo svojom oprávnom prostriedku poukazovala na procesné návrhy účastníkov ohľadne výšky výživného, odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že v konaní o určenie výživného na maloleté dieťa súd nie je viazaný návrhmi účastníkov.

Odvolačná námietka matky, že prvostupňový súd pri svojom rozhodnutí neaplikoval ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine pri zisťovaní príjmu otca je dôvodná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia totiž nevyplýva, že by okresný súd uvedeným spôsobom skúmal príjem otca. Rovnako treba dať za pravdu matke, že vzhľadom na čas, kedy súd vyhlasoval rozsudok, bolo potrebné (a nevyhnutné), a by súd zistil výšku daňového priznania otca za rok 2014. Takto by boli jeho aktuálne príjmy objektivizované a odrážali by stav v čase rozhodovania súdu (§ 154 ods. 1 O.s.p.). Netreba pritom opomenúť fakt, že ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine), no okresný súd sa pri určovaní výživného na maloletého U. z uvedeného hľadiska nevyšporiadal.

Na strane druhej je však odvolací súd zdôrazňuje, že námietka matky, že pri určení výživného otca na maloletého U. mal súd zohľadniť skutočnosť, že narodením maloletej dcéry M. M. dňa 16.03.2015 jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť nie je dôvodná. Z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine jednoznačne vyplýva, že pri určení výživného na maloleté dieťa sa totiž prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (t.j. maloletého dieťaťa), ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (v prejednávanej veci otca). Argumentácia o výške výdavkov matky vzniknutých v súvislosti so vznikom ďalšej vyživovacej povinnosti, voči dieťaťu, ktoré pochádza z jej aktuálneho manželského zväzku je v súdnej veci z uvedených dôvodov irelevantná.

Pre úplnosť je potrebné poznamenať, že len z viny matky (zastúpenej v konaní advokátkou) nebola v prvostupňovom konaní preukázaná existencia jej ďalšej vyživovacej povinnosti, v dôsledku čoho táto okolnosť nebola známa okresnému súdu v čase vyhlásenia rozsudku.

Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že pokiaľ prvostupňový súd určil výživné otca na maloletého U. od 13.02.2015, kedy matka podala návrh na súd, takýto jeho postup bol v plnom súlade s ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Z obsahu spisového materiálu nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, prečo by súd mal priznať výživné na maloletého U. odo dňa jeho narodenia, t. j. od XX.XX.XXXX, a to práve z dôvodov uvedených prvostupňovým súdom v napadnutom rozhodnutí. Bola to práve matka, ktorá svojím nedôsledným postupom a obštrukciami spôsobila neskorý zápis otca do rodného listu dieťaťa napriek tomu, že otec otcovstvo k dieťaťu uznal ešte pred jeho narodením, a následne aj neskoro podala návrh na začatie konania v tejto veci na súd.

Pokiaľ ide o rozsah styku otca s dieťaťom, súdom stanovený rozsah je podľa názoru odvolacieho súdu nepostačujúci. Bolo by preto vhodné upraviť jeho styk s dieťaťom aj počas víkendov. Zároveň je potrebné prihliadnuť na vek dieťaťa a pokiaľ dieťa nezíska citovú väzbu ku svojmu otcovi je na mieste, aby styk prebiehal za prítomnosti matky. Ak aj matka má určité osobné problémy, vzhľadom na zdravotné problémy jej maloletej dcéry M., táto okolnosť nemôže brániť otcovi v styku s maloletým U.. Otec dieťaťa

si riadne plní vyživovacia povinnosť voči svojmu synovi a nebol pozbavený rodičovských práv. Z tohto dôvodu je matka povinná rešpektovať jeho rodičovské práva a aj sa im prispôbiť. Primárne je potrebné rešpektovať denný režim maloletého U.. Matka je povinná svoje záležitosti i vo vzťahu k dcére usporiadať si tak, aby otcovi umožnila styk s dieťaťom. Na strane druhej, odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku matky, že výrok rozsudku súdu I. stupňa o tom, že „v prípade neuskutočnenia stretnutia otca s maloletým dieťaťom je matka povinná poskytnúť otcovi náhradný termín v rovnakom rozsahu“ za nevykonateľný. Výrok meritórneho rozhodnutia súdu musí byť totiž dostatočne presný zrozumiteľný a vykonateľný.

Vo vzťahu k obidvom rodičom odvolací súd zdôrazňuje, že ciele výchovy dieťaťa sú sformulované v článku 29 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý je tiež súčasťou nášho právneho poriadku. Z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zrelú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo (povinnosť) chrániť záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať na sa výchove ich maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že rodičia spolu nežijú. V záujme zdravého vývoja maloletého dieťaťa je nevyhnutné, aby si rodičia vybudovali korektné vzťahy, ktoré budú viesť k realizácii práva otca stykať sa s dieťaťom, ktoré aktuálne nemá zverené do výchovy. Matka nemôže otcovi brániť v styku s dieťaťom. Práve naopak, je povinná vytvárať podmienky pre hladký priebeh týchto stretnutí. Ak matka bude naďalej brániť otcovi v styku s dieťaťom, je možné, že súd rozhodne o jeho zverení do výchovy otca. Rovnako nie je vylúčená do budúcnosti u rodičov aj striedavá rodičovská starostlivosť. Rodičia sú povinní práva svojich detí nielen deklarovať, ale najmä rešpektovať a v maximálnej miere sa im prispôbiť. Iný postup je kontraproduktívny a vedie k odcudzeniu otca s maloletým dieťaťom a ochladeniu ich vzájomných vzťahov, čo nie je vôbec žiaduce. Je nepochybné, že matka sa svojím postojom snaží izolovať otca od maloletého U.. Pritom je jej povinnosť podieľať sa na vybudovaní vzťahu otca s maloletým synom, ktorý s maloletým U. od jeho narodenia nežije v spoločnej domácnosti. Matka je preto povinná zabezpečiť si svoje ostatné rodinné záležitosti (vrátane starostlivosti o ďalšie dieťa) tak, aby umožnila otcovi styk so synom.

Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Musí z neho vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V záujme preskúmateľnosti zdôvodnenia právneho posúdenia veci je rovnako potrebné, aby súd v odôvodnení rozsudku presvedčivými argumentmi vyvrátil právne nesprávne námietky účastníkov. Všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Z formulácie § 132 O.s.p. možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napríklad prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať vôbec. Takého vyhodnotenie vykonaného dokazovania v napadnutom rozsudku okresného súdu absentuje. Hoci v súdnej veci prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí rozsiahlym spôsobom uviedol obsah jednotlivých dôkazov, ako aj právnych ustanovení, vo svojej následnej argumentácii nedostatočne vysvetlil vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva prečo na prejednávanú vec neaplikoval ust. § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine.

Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvého stupňa rešpektované, došlo jeho postupom k odňatiu možnosti konať pred súdom, t. j. procesným postupom sa účastníkom znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (s výnimkou prvej vety výroku odvolaním nedotknutej) i v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f), h), a ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd primárne doplní dokazovanie zistením príjmu otca _____ za rok 2014 a odôvodnených potrieb maloletého U. s prihliadnutím na znenie ust. § 63 ods. 2 a 3 Zákona o rodine. Následne vo veci nariadi pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie výsluchom účastníkov i listinnými dôkazmi, na ktoré poukazovali účastníci i v štádiu odvolacieho konania, vysporiada sa aj s prípadnými ďalšími návrhmi účastníkov konania na doplnenie dokazovania. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vysporiada s otázkou výšky výživného na maloletého U. a nedoplatku otca na výživnom (s prihliadnutím na už otcom zaplatené sumy výživného) a vyčíslí prípadný dlh otca _____ na výživnom. Zároveň súd upraví styk otca s maloletým U. s ohľadom na denný režim maloletého dieťaťa, pričom vyhodnotí aj okolnosti na strane matky, ktoré však nemôžu otca vylúčiť zo styku so synom. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vypořádava s otázkou nároku uplatneného matkou v návrhu na začatie konania a vykonané dokazovanie vyhodnotí v súlade s ust. § 132 O.s.p., pričom výsledky hodnotenia dôkazov zahrnie aj do odôvodnenia rozsudku tak, ako mu to ukladá ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, a akými dôkazmi sa pri hodnotení dôkazov riadil. Pri svojom novom rozhodnutí je okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) vysloveným vyššie.

V novom rozhodnutí o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom dĺžku konania, vek maloletého U. a absenciu akéhokoľvek kontaktu otca s ním, je na mieste, aby _____ po výsluchu rodičov prípadne aj ex offo upravil styk otca s maloletým U. predbežným opatrením na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V časti nenapadnutej odvolaním, t.j. vo výroku rozsudku, ktorým bol maloletý U. I., nar. XX.XX.XXXX zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov _____ 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.